

Euroopan unionin
osarahoittama

**Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027
EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma**

Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (JTF)

Pohjois-Karjalan
MAAKUNTALIITTO

Valintaesitys

9.9.2026

Dnro: EURA 2021/906380/09
02 01 01/2026/PKARJALA

Hankkeen perustiedot

Hankkeen julkinen nimi

AIHIO - Luovat alat tekoälyn hiekkalaatikolla

Hakijan virallinen nimi

Karelia Ammattikorkeakoulu Oy

Hakemusnumero

906380

Saapumispäivämäärä

28.08.2026

Alkamispäivämäärä

01.01.2027

Päättymispäivämäärä

31.12.2028

Viranomaisen

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Kokouksen päivämäärä

Hakuilmoitus

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton 31.3.2026
päättävä JTF-kehittämisen ja investointihankehaku

Hakuilmoituksen tunnus

POKLII-029

Käsittelijä

Katja Mari Susanna Riikonen

Toimintalinja

7 Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi

Erityistavoite

7.1. Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä

Tukimuoto

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimialan kehittämishanke

Hanke toteutetaan: Yhden toteuttajan hankkeena

Kuvaus hankkeen sisällöstä

Luovat alat ovat viime vuosina kohdanneet laaja-alaisia haasteita nopeasti muuttuvan toimintaympäristön ja globaalien muutosten vuoksi. Tekoälyn rooli luovilla aloilla herättää edelleen epävarmuutta, ja vastuullisen käytön ymmärtäminen sekä konkreettiset kokeilut ovat tarpeen. Luovien alojen yritykset ovat useimmiten pieniä tai mikrokokoisia, mutta Suomen bruttokansantalouden näkökulmasta tarkasteltuna kulttuuri- ja luovat alat

ovat keskisuuri toimiala. Yritysten koko asettaa toisinaan haasteita luovan työskentelyn ja menestyksekkään liiketoiminnan yhdistämiselle.

Tekoäly tarjoaa kuitenkin luoville aloille mahdollisuuksia liiketoiminnan uudistamiseen ja kilpailukyvyyn vahvistamiseen. Se voi automatisoida rutiinitehtäviä, vapauttaa aikaa luovaan työhön ja tehostaa sisällöntuotantoa, jälkituotantoa, markkinointia, myyntiä ja tarjousten laadintaa. Lisäksi AI mahdollistaa nopeammat simulaatiot, prototypoinnin ja palvelumallien skaalauksen sekä uusien ansaintamallien syntymisen.

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa Pohjois-Karjalan luovien alojen osaamista ja tukea liiketoiminnan uudistumista ja kilpailukykyä tekoälyn ja digitalisaation hyödyntämisen avulla. Tavoitteena on madaltaa tekoälyn käyttöönoton kynnystä, lisätä ymmärrystä tekoälyn hyödyntämisestä luovilla aloilla sekä vahvistaa alan AI-asiantuntijuutta. Hanke tukee yritysten liiketoiminnan uudistumista, parantaa työllistymismahdollisuuksia ja luo edellytyksiä uusille innovaatioille ja uudelle yrittäjyydelle. Lisäksi hanke edistää pk-yritysten tuotekehitystä, kaupallistamista ja uusien teknologisten ratkaisujen käyttöönottoa sekä vahvistaa elinkeinoelämän tarpeista lähtevää TKI-toimintaa.

Hankkeen kohderyhmänä ovat luovien alojen ammattilaiset ja toimijat ml. kulttuuri- ja tapahtuma-ala. Huomiota kiinnitetään nuoriin vastavalmistuneisiin (työelämässä ja työelämään hakeutumassa olevat).

Työpaketit

TP1: Luovien alojen ekosysteemi – uudistuva liiketoiminta

1.1 Rakennetaan luovien alojen ekosysteemi ja käynnistetään ekosysteemitointia

1.2 Toteutetaan teemoitettuja aamukahveja

-välitetään tietoa, kohtautetaan ja polutetaan toimijoita edelleen muihin hankkeen tilaisuuksiin.

TP2: Luovien alojen AI-hiekkalaatikkotoiminta

-Toteutetaan maksuttomien ja maksullisten AI-ratkaisujen työpajoja.

2.1 Työpajat: Tekoäly liiketoiminnan apurina (tuotekehitys, myynti, markkinointi, viestintä, raportointi) (Karelia ja maakunta)

2.2 Työpajat: AI palvelujen ja liiketoiminnan kehittämisessä (liiketoiminnan skaalaus, kansainvälistyminen, simulaatiot, asiakasymmärrys)

2.3 Työpajat media-alan toimijoille (työvälineohjelmistojen AI-ominaisuudet) (Karelia, maakunta)

2.4 Sparraukset (de minimis): AI tuotteiden/palvelujen ja liiketoiminnan kehittämisessä

TP3: Asiantuntijatilaisuuksien ja osaamisen siirto

3.1 Toteutetaan asiantuntijatilaisuuksia. Teemoja: tekoälyyn liittyvä lainsäädäntö: lisensointi, säädökset, vaikuttavuus eri toimialoilla, turvallisuus, eettiset näkökohdat, tekijänoikeus, IP-/immateriaalioikeudet, tekoälyn mahdollisuudet tapahtumatuotannossa, viestinnässä, esitysteknologioissa, droneissa. Tilaisuuksia toteutetaan pääosin verkkoa hyödyntäen maakunnallisen saavutettavuuden takaamiseksi, hybridi/ etä

3.2 Siirretään kansainvälistä osaamista alueelle (kansainvälinen benchmark)

TP4: Yhteiskehittäminen ja co-innovation

-Toteutetaan yhteiskehittämistyöpajoja, joissa kehitetään tekoälysovelluksia hyödyntäen ratkaisuja yleisiin luovien alojen haasteisiin. Yhteiskehittämisen avulla tuodaan esille, kuinka tekoälyä voidaan hyödyntää liiketoiminnan tukena ja liiketoiminnan kehittämisessä.

Hankkeen tuloksena Pohjois-Karjalan luovien alojen kilpailukyky vahvistuu ja alueelle syntyy Suomen tasolla merkittävä luovien alojen osaamiskeskittymä. Yritysten valmiudet hyödyntää tekoälysovelluksia kasvun ja uudistumisen välineenä paranevat ja alan toimijoille avautuu uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Hanke parantaa työllistymismahdollisuuksia sekä luo edellytyksiä uusille innovaatioille ja uudelle yrittäjyydelle.

Hankkeen toimenpiteet

Hanke koostuu yhteensä neljästä työpaketista.

Työpaketit

TP1: Luovien alojen ekosysteemi – uudistuva liiketoiminta

1.1 Rakennetaan luovan alan ekosysteemi ja käynnistetään ekosysteemitointia

-Ekosysteemin rakentamisessa ja luovien alojen toimijoiden tavoittamisessa hyödynnetään hankevalmistelun yhteydessä kontaktoituja verkostoja sekä yhteistyökumppaneita mm. Virta, Joku-talon osuuskunta, kehittämissyhtiöt, maakuntaliiton Luovien alojen ryhmä.

-Lisäksi hankkeessa kontaktoidaan luovien alojen toimijoita sekä hyödynnetään Karelian koulutusalojen ja TKI:n kumppanuuksia sekä Kareliasta valmistuneita opiskelijoita.

-Luovan alan ekosysteemi rakentuu luovien alojen toimijoista, koulutus- ja kehittämisorganisaatioista sekä alalle valmistuneista työnhakijoista.

1.2 Toteutetaan teemoitettuja aamukahveja

Luovien alojen ekosysteemin toiminta käynnistyy teemoitetuilla tilaisuuksilla, joissa välitetään tietoa, kohtautetaan ja polutetaan toimijoita edelleen muihin hankkeen tilaisuuksiin.

Ekosysteemin toimijoiden on mahdollista osallistua TP2 hiekkalaatikokotoimintaan sekä TP3 asiantuntijatilaisuuk siin ja TP4 yhteiskehittämiseen.

Toimenpiteitä:

– Teemoitetut aamukahvit sis. tekoälytietoiskuja.

TP2: Luovien alojen AI-hiekkalaatikko

-Toteutetaan maksuttomien ja maksullisten ratkaisujen koulutusta ja kokeilutilaisuuksia. Toimintoja toteutetaan Karelian Local AI-Labissa sekä maakunnassa.

2.1 Työpajat: Tekoäly liiketoiminnan apurina (tuotekehitys, myynti, markkinointi, viestintä, raportointi) (Karelia ja maakunta)

2.2 Työpajat: AI palvelujen ja liiketoiminnan kehittämisessä (alustavia teemoja liiketoiminnan skaalaus, kansainvälistyminen, simulaatiot, asiakasymmärrys).

Esim. graafisen tuotoksen skaalaaminen animaatioksi tai eri tuotteisiin, tuotekehitykseen kuuluva luonnostelu ns. mock-up (graafisen tuotoksen hahmottelua esim. kolmiulotteisen esineen pinnassa)

2.3 Työpajat media-alan toimijoille (työvälineohjelmistojen AI-ominaisuudet) (Karelia, maakunta)

2.4 Sparraukset (de minimis): AI tuotteiden/palvelujen ja liiketoiminnan kehittämisessä

-Liiketoiminnan kehittämisestä kiinnostuneiden yritysten kanssa toteutetaan de minimis-tuen alaisia toimenpiteitä, jotka koostuvat hankehenkilöstön sparrauksista (3x2 h).

-Palvelulle on määritely markkinahinta seuraavasti: Resurssina toimii hankkeen projektiasiantuntija (AI-asiantuntija). Arvo on laskettu hankehenkilön palkkakustannuksista ja käytetystä ajasta.

-Toimenpide on yritykselle ilmainen palvelu ja tästä saatava de minimis tuen alainen hyöty on $45 \text{ e} / \text{h} \times 6 = 270 \text{ e}$ osallistuva yritys.

Hanke tullaan muuttamaan de minimis-tuen alaiseksi TP2.4 osalta.

TP2 toteutus Kareliassa

Hanke tekee yhteistyötä työpaketissa Local AI-Lab hankkeen kanssa. Karelian ICT-konesalista vuosina 2026-2027 rakentuva suljetun tekoälyn laboratorio tarjoaa alustan sellaisten luovan alan AI-sovellusten hiekkalaatikko/kokeilutoiminnalle, jotka vaativat enemmän laskentatehoa tai tietoturvaa.

-Karelialle rakentuva AI-Lab-ympäristö on eristetty ja tietoturallinen ympäristö tekoälymallien ajamiseen.

Ympäristö mahdollistaa yrityksen oman aineiston käsittelyn ympäristössä tietoturvallisesti.

-Luovien alojen hiekkalaatikko: Asiantuntijat kartoittavat maksuttomia ja maksullisia AI-ohjelmistoja hankkeen kohderyhmän tarpeiden mukaisesti. Kokeiluihin hankittavat AI-ohjelmistot asennetaan paikalliseen konesaliin (on-premise).

-Luovien alojen toimijat pääsevät ympäristössä tutustumaan AI-ohjelmistoihin, kokeilemaan ja vahvistamaan sekä kehittämään liiketoimintaansa AI-ratkaisujen kautta.

-ICT-konesalia hyödyntävää hiekkalaatikokotoimintaa toteutetaan Karelian kampuksella.

Tarkastellaan hankkeen aikana, onko tätä mahdollista toteuttaa myös maakunnasta (API-yhteys tai muu mobiili ratkaisu).

Tekoälyteknologian nopea kehittyminen ja AI-Labin vaatimat tietoturvaratkaisut pitää huomioida ennen kuin yhteyksiä voidaan avata kampuksen ulkopuolelle. Tämä on yksi AI-Labin keskeisiä tehtäviä.

a) visualisoitu kuvaus yritysten AI LAB palvelupolusta: yrityksen oman aineiston käsittely Local AI Lab -ympäristössä tietoturvallisesti.

b) visualisoitu kuvaus tämän hankkeen kehittämispolusta

TP 2 toteutus maakunnassa

-Maakunnassa järjestetään yhteistyössä useiden yhteistyökumppaneiden mm. Virta, Nurmeksien kaupunki, Metka, Pohjois-Karjalan kylät ry (kuvattu liitteessä kiinnostuneet yritykset ja yhteistyökumppanit) kanssa hiekkalaatikotilaisuuksia, joissa pääsee käytännön kautta oppimaan tekoälyn hyödyntämistä omassa liiketoiminnassa (mm. agentin luominen ja perusymmärryksen lisääminen, käytännön esimerkkejä miten konkreettisesti voi hyödyntää).

-osallistujat tulevat tilaisuuteen oman koneen kanssa, työpajoissa koneille ladataan ilmaisversio kokeiltavasta AI-sovelluksesta, jonka avulla harjoitellaan ohjatusti promptausta ja ai-agentin luomista
-tilaisuudessa mukana lisäksi Karelian koneita, joissa maksullisia tekoälysovelluksia, jolloin osallistujat pääsevät tutustumaan myös maksulliseen tekoälyyn ja arvioimaan tämän käytettävyyttä omassa toiminnassaan.

TP3: Asiantuntijatilaisuudet ja osaamisen siirto

3.1 Tilaisuuksia, joissa hyödynnetään myös ulkopuolisia asiantuntijoita. Monipaikkaisia/etäosaillistumismahdollisuus. Teemoja: tekoälyyn liittyvä lainsäädäntö, eettisyys ja vastuullisuus, ympäristövaikutukset, säädökset, vaikuttavuus eri toimialoilla, turvallisuus, tekijänoikeus, immateriaalioikeudet, AI:n mahdollisuudet tapahtumatuotannossa (simulaatiot, esitystekniikka), viestintä, uudet esitysteknologiat, droonit, tekoälyn hyödyntäminen valoesityksissä. Seurataan ja jaetaan tietoa eettisistä kysymyksistä ja IP-oikeuksista.
-Tilaisuuksien toteutuksessa hyödynnetään luovan alan varhaisia omaksujia (esimerkkeinä alueen toimijoista nousevat esiin Anniina Löytönen, Noora Hattunen, Minna Nirkko).
3.2 Siirretään kansainvälistä osaamista alueelle: Toteutetaan kansainvälinen benchmarkmatka, alustava kohde (IBC Amsterdam, osallistuu kaksi hankkeen asiantuntijaa). Saatua tietoa hyödynnetään TP3 asiantuntijatilaisuuksissa mm. uudet esitysteknologiat, AI:n mahdollisuudet tapahtumatuotannossa, tekijänoikeusasiat sekä sovelletaan TP2 hiekkalaatikkotoiminnassa.

TP4: Yhteiskehittäminen ja co-innovation

-Toteutetaan yhteiskehittämistyöpajoja, joissa kehitetään ratkaisuja yleisiin luovien alojen haasteisiin.
-toteutuksessa hyödynnetään erilaisia metodeja (esimerkiksi AI-jameja, osallistavia menetelmiä ja learning by doing- metodi)
Muutamia esimerkkejä:
-Maakunnassa: Tapahtumatuotannon yhteiskehittäminen; AI tapahtumatuotannon apurina (tekoäly voisi tuoda hyötyä tapahtuma-alueen hallintaan, alueinfran hallintaan, luvitukseen, lipunhallintaan, taloushallinta). Alustavasti Nurmes.
-Pohjois-Karjalan museon avoimet aineistot luovien alojen aarreaittana, digitaalisen avoimen aineiston hyödyntäminen, yritysviestintään materiaalia.
Hankkeen tuloksena syntyy
-Luovien alojen AI:n työkirja/ Hyvien käytäntöjen työkalupakki

Lisätietoja hakemuksesta

Hankkeen uutuus- ja lisäarvo syntyy erityisesti neljästä kokonaisuudesta:

1. Maakunnallinen ekosysteemi: hanke rakentaa luoville aloille uudenlaista yhteistyötä ja verkottumista maakunnan laajuisesti. Hankkeen toimintoja toteutetaan laajasti maakunnan alueella. Myös hiekkalaatikkotoimintaa eli AI-sovellusten yhteiskokeiluja ja yhteiskehittämistyöpajoja toteutetaan maakunnan alueella.
2. Turvallinen kehittämisympäristö (AI-hiekkalaatikko): hanke hyödyntää Karelialla rakentuvaa Local AI Lab -ympäristöä ja tuo luoville aloille ohjatun, tietoturvallisen kokeiluympäristön, jossa voidaan hankkia uusia taitoja ja testata työkaluja käytännössä ilman, että yksittäisen toimijan tarvitsee tehdä kalliita ja riskialttiita kokeiluinvestointeja.
3. AI liiketoiminnan apurina ja liiketoiminnan kehittämisessä: hanke ei jää yleiselle tasolle, vaan työpajoissa testataan kuinka tekoälyä voi hyödyntää mm. sisällöntuotannossa, viestinnässä, markkinoinnissa, myynnissä, raportoinnissa. AI liiketoiminnan kehittämisessä työpajat ja sparraukset (de minimis toimenpide kohdassa 2.4) tukevat uusien tuotteiden/palvelujen ja innovaatioiden syntyä.
4. Hankkeen lisäarvo nuorille vastavalmistuneille ja työnhakijoille: Hanke tarjoaa nopeasti muuttuvassa työkentässä nuorille ja työtä etsiville konkreettisen ympäristön osaamisen päivittämiseen ja ammatillisen profiilin vahvistamiseen sekä luo väylää työllistymiseen ja urakehitykseen.
Hanke tukee nuorten kytkeytymistä alan verkostoihin, sekä erottautumista työmarkkinoilla. Kun monella on sama tutkinto ja vähän työkokemusta, käytännön AI-osaaminen (työkalujen tuntemus, promptaus/tekoälyn ohjaaminen käskyillä) toimii kilpailuetuna ja tekee osaamisesta "ajankohtaista".
-Hankkeen hiekkalaatikkotoiminta mahdollistaa nuorille alan toimijoille portfolion ja näyttöjen rakentamista, joita voi esitellä työnhaussa.
-Tekoälyosaamisen myötä nuorelle luovien alojen työntekijälle voi avautua myös uusia rooleja työelämässä: AI voi tuoda myös luoville aloille uusia tehtävänkuvia, joihin ei välttämättä vaadita pitkää työhistoriaa vaan oikeaa osaamista.

-Hankkeen kautta madalletaan myös kynnystä yrittäjyyteen/freelance-toimintaan: AI tukee tuotteistamista, hinnoittelua, myyntiä ja markkinointia sekä vähentää yksinyrittäjän kuormaa — tämä on erityisen tärkeää luovien alojen urapoluissa.

Hankkeen toteutusalue

Onko hankkeen toiminta valtakunnallista?

Ei

Maakunnat

Pohjois-Karjala

Kunnat

Joensuu, Juuka, Kitee, Kontiolhti, Lieksa, Liperi, Nurmes, Outokumpu, Polvijärvi, Tohmajärvi, Heinävesi, Ilomantsi

Kustannusarvion ja rahoitussuunnitelman tiivistelmä

Kustannusarviota ohjaavat kustannusmallivalinnat

Kustannusmalli	Flat rate 40 % kehittäminen
Palkkakustannusten ilmoitustapa	Tosiasiallisesti aiheutuneet palkkakustannukset

Kustannusarvion tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Hylätyt €
1 Palkkakustannukset	267 743	267 743	
Flat rate 40 % kehittäminen	107 097	107 097	
2 Tulot (vähennetään kustannuksista)	0	0	
Nettokustannusarvio yhteensä	374 840	374 840	

Rahoitussuunnitelman tiivistelmä

	Haetut yhteensä €	Hyväksytyt yhteensä €	Osuus %
1 Haettava EU- ja valtion rahoitus	299 872	299 872	80,00
2 Omarahoitus: Muu julkinen rahoitus	74 968	74 968	20,00
3 Kuntarahoitus	0	0	0
4 Muu julkinen rahoitus	0	0	0
5 Yksityinen rahoitus	0	0	0
Rahoitussuunnitelma yhteensä	374 840	374 840	100,00

Rahoittajan arvio hankkeesta

Tekoäly tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia luovien alojen toiminnan tehostamiseen ja kehittämiseen, vaikka siihen liittyy myös immateriaalioikeuksiin kytkeytyviä haasteita. Hankkeen teema on ajankohtainen ja se vastaa hyvin maakuntaohjelman luovan talouden tavoitteisiin.

Luovien alojen yritykset ovat pääosin mikroyrityksiä, joten tekoälyratkaisujen testaaminen hankkeen puitteissa mahdollistaa sen, ettei yrityksille synny turhia kustannuksia, vaan sopivia työkaluja voidaan kartoittaa ennen lisenssien hankintaa. Testaus suljetussa ympäristössä ehkäisee luovien tuotosten leviämistä ulkopuolisten hyödynnettäväksi.

Hanke tukee toimivien yritysten kehittämistä, yritystoiminnan monipuolistamista ja uusiutumista sekä elinkeinoelämälähtöistä TKI-toimintaa. Hankkeen toimenpiteillä, kuten osaamisen tukemisella sekä liiketoiminnan kehittämisellä ja innovaatioilla tuetaan uusien taitojen hankkimista, edistetään yritysten kasvua, yritystoiminnan monipuolistamista ja uusiutumista, uusien työpaikkojen syntyä, innovaatioiden tuotteiden ja palvelujen sekä niihin liittyvän elinkeinotoiminnan edistämistä.

Hakemus sai 21/34 pistettä.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Hanke tukee Uudistuva ja osaava Suomi EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman toimintalinjan 7 Oikeudenmukaisen siirtymän Suomi, erityistavoitteen 7.1. Turpeesta luopumisen alueellisesti oikeudenmukainen siirtymä toteutumista, sillä se edistää yritystoiminnan monipuolistamista ja uusiutumista sekä elinkeinoelämälähtöistä TKI-toimintaa. Hankkeen toimenpiteillä edistetään yritysten kasvua, yritystoiminnan monipuolistamista ja uusiutumista, uusien työpaikkojen syntyä, innovaatioiden tuotteiden ja palvelujen sekä niihin liittyvän elinkeinotoiminnan edistämistä.

Hanke toteuttaa Älykkään erikoistumisen kansalliset Innovatiiviset ja kestävästi tuotetut palvelut - huipputaustamallia sekä maakuntaohjelma POKAT 2029 luovan talouden toimialaa hyödyntämällä uusia teknologioita ja vahvistamalla luovien alojen yritystoimintaa. Se lisää alan yritysten osaamista ja valmiuksia hyödyntää tekoälyä liiketoiminnassa, tuotekehityksessä ja kansainvälistymisessä.

Hankkeen toimenpiteet vastaavat myös kansallisen luovan talouden kasvustrategian ja Pohjois-Karjalan kulttuurin ja luovien alojen toimenpideohjelma Kudelman tavoitteita.

Hankkeen varsinainen kohderyhmä on laaja, sillä se sisältää luovien ja kulttuurialan ammattilaiset, yritykset ja yhdistykset (järjestöt), luovien alojen kunta- ja kaupunkitoimijat (museot, teatterit, kulttuurikeskittymät), luovien alojen vastavalmistuneet ja tai työelämään siirtyvät opiskelijat sekä luovien alojen ulkopuolisten toimialojen yritykset, mm. matkailuala. Hankkeen resursseja tulisi kohdentaa ennen kaikkea pk-yrityksiin ja vasta toissijaisesti muihin luovien ja kulttuurialan toimijoihin.

Luovien alojen ekosysteemin rakentamisen ja koko hankkeen keskiössä tulisikin olla yritykset, jotka voisivat hyödyntää tekoälyä yrityksen perustoimintoihin, jolloin yrittäjälle jää enemmän aikaa luovaan työhön.

Hankkeen TP2 sisältää de minimis -tuen alaisia toimenpiteitä, mutta osallistuvat yritykset eivät ole vielä hakuvaiheessa tiedossa, joten ne lisätään hankkeeseen muutoshakemuksella.

Rahoittaja puoltaa hakemuksen hyväksymistä

Kyllä